

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: **A. L., E.č.**
 st. přísl. Gruzie
 t. č. pobytem

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
 sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2018, č. j. OAM-346/ZA-ZA11-ZA15-2018,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

I. Vymezení věci

Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 5. 2018, č. j. OAM-346/ZA-ZA11-ZA15-2018 (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž bylo rozhodnuto o tom, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je nepřipustná podle ustanovení § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo napadeným rozhodnutím zastaveno podle § 25 písm. i) zákona o azylu s tím, že bylo určeno, že státem příslušným k posouzení podané žádosti podle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 (dále jen „nařízení Dublin III“) je Švédské království.

II. Napadené rozhodnutí

V napadeném rozhodnutí žalovaný nejprve shrnul zjištěný skutkový stav vyplývající zejm. z poskytnutí údajů k podané žádosti a pohovoru k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce vycestoval z vlasti na základě bezvízového styku dne 27. 7. 2017 přes Polsko do Švédska a prokázal se cestováním dokladem Gruzie platným do 21. 10. 2020. Ve vlasti má potíže, neboť sloužil jako voják z povolání a svědčil u soudu proti svému nadřízenému, který načerno prodával zbraně, a následně byl pronásledován. Ve Švédsku byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany již zamítnuta. Pobýval tam v uprchlickém táboře, dostával finanční příspěvek. Do Švédska se ale vrátit nechce, protože tam měl problémy s ostatními Gruzinci. Dále žalovaný uvedl, že zkoumal příslušnost ČR k posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany a shrnul obsah právní úpravy obsažené v čl. 8 až 13 nařízení Dublin, přičemž k jednotlivým tam uvedeným kritériím uzavřel, že je nelze v případě žalobce aplikovat. Ke kritériu uvedenému v čl. 14 odst. 1 nařízení Dublin III žalovaný uvedl, že žalobce není občanem státu, který je ve vztahu k ČR osvobozen od vízové povinnosti.

Návazně žalovaný aplikoval podpůrné kritérium ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III a dospěl k závěru, že příslušným státem k převzetí cizince je Švédské království, neboť dne 24. 4. 2018 žalovaný obdržel informaci, že tento členský stát uznal svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce. Dále se žalovaný zabýval otázkou, zda ve Švédsku neexistují závažné důvody domnívat se, že dochází k systematickým nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů. K tomu žalovaný uvedl, že Švédské království je považováno za bezpečnou zemi dodržující lidská práva a svobody, a podle dostupných informací tam nehrozí nelidské či ponižující zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný hodnotil i možnost aplikace čl. 17 (tzv. doložku svrchovanosti) a dospěl k závěru, že neexistuje žádný humanitární důvod pro přistoupení k převzetí odpovědnosti a za žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Jelikož Švédsko akceptovalo převzetí žalobce podle čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III a zároveň jeho azylový systém netrpí systémovými nedostatky, rozhodl se žalovaný k aplikaci čl. 17 nařízení Dublin III nepřistoupit. Z uvedených důvodů žalovaný shledal žádost o udělení mezinárodní ochrany jako nepřipustnou, neboť příslušným státem je Švédské království, které je povinno přijmout žalobce zpět a posoudit jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany, a proto řízení zastavil.

III. Žaloba

V žalobě proti napadenému rozhodnutí žalobce uplatnil následující žalobní námitky. Podle jeho názoru došlo k porušení čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, neboť Švédské království nemělo být určeno jako stát příslušný k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobce není občanem státu, který je ve vztahu k ČR osvobozen od vízové povinnosti. K tomu žalobce namítl, že je občanem Gruzie, která v současné době patří mezi státy, jejichž občané jsou ve vztahu k ČR a dalším členským zemím osvobozeni od vízové povinnosti. V případě žalobce bylo třeba aplikovat kritérium podle čl. 14 odst. 2 nařízení Dublin III a příslušným státem měla být určena ČR. Tím, že žalovaný určil příslušný stát v souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III, postupoval nesprávně a nezákonně. Zároveň žalobce požádal o přiznání odkladného účinku žalobě.

IV. Vyjádření žalovaného

Žalovaný popírá oprávněnost námitek uváděných žalobcem a současně s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by v průběhu své činnosti porušil některé ustanovení správního řádu či dublinského nařízení a následně vydal nezákonné či nedostatečně odůvodněné rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že postupoval v souladu s dublinským nařízením a jednotlivými ustanoveními správního řádu. Jak již uvedl v napadeném rozhodnutí, v případě žalobce nebylo

naplněno žádné z kritérií stanovených v kapitole III. dublinského nařízení, které by určilo příslušnost České republiky či konkrétního členského státu k posouzení žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Žalovaný poukázal na to, že na základě provedené lustrace v databázi EURODAC bylo zjištěno, že jmenovaný požádal o udělení mezinárodní ochrany na území Švédského království, a to dne 14. 8. 2017. Žalovaný na základě výše uvedené informace požádal dne 17. 4. 2018 Švédské království o přijetí žadatele o udělení mezinárodní ochrany zpět na své území a posouzení žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dne 24. 4. 2018 obdržel správní orgán informaci, že Švédské království uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jmenovaného.

Vzhledem k tomu, že žalobce důvodnost své žaloby opírá pouze o jediný žalobní bod, když tvrdí, že v jeho případě jako stát příslušný k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany nemělo být určeno Švédské království, nýbrž na základě kritéria uvedeného v čl. 14 odst. 2 dublinského nařízení Česká republika, neboť je občanem Gruzie, která v současné době patří mezi státy, jejichž občané jsou ve vztahu k České republice (a dalším členským zemím) osvobozeni od vízové povinnosti, podává žalovaný k žalobě toliko stručné vyjádření. K uvedenému žalovaný vysvětlil, že bezvízový styk pro krátkodobé pobyty občanů třetích zemí (včetně Gruzie) v schengenském prostoru upravuje Nařízení (ES) č. 539/2001 (v platném znění), kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni. Příloha I tohoto nařízení obsahuje společný seznam třetích zemí, jejichž občané podléhají vízové povinnosti při cestách do EU/Schengenu, příloha II pak společný seznam třetích zemí, jejichž občané jsou od této povinnosti osvobozeni. V březnu loňského roku byla Gruzie v rámci tohoto nařízení přesunuta z přílohy I do přílohy II s výhradou (obdobně jako v případě občanů Ukrajiny), že bezvízový režim platí pouze pro držitele biometrických pasů. Přestože byla vízová povinnost pro občany Gruzie v schengenském prostoru zrušena, doba jejich setrvání v schengenském prostoru nesmí přesáhnout 90 dní v průběhu jakéhokoliv 180denního období. Žalovaný zdůraznil, že pobyt převyšující zákonný rámec 90 dnů v rámci jakéhokoliv 180denního období, byť by se ujednalo o občana Gruzie, bez platného víza či povolení k pobytu je považován za nelegální pobyt. Země schengenského prostoru lze sice navštěvovat bez víza také opakovaně, vždy ale za splnění podmínky uvedené v předchozí větě. Pobyty nad 90 dnů tak na území České republiky (dlouhodobé vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu) nejsou zavedením bezvízového styku s Gruzíí ovlivněny. Zároveň platí, že i v případě bezvízového styku musí být nadále plněny podmínky vstupu do schengenského prostoru, kdy občan Gruzie může být při hraniční kontrole například vyzván, aby doložil doklad prokazující úmysl opustit schengenský prostor v zákonné lhůtě 90 dnů (např. zpáteční letenkou či jízdenkou), dokument prokazující účel pobytu v schengenských zemích, doklad o dostatečném finančním zabezpečení cesty apod.). Pokud není takový cizinec schopen nebo ochoten tyto dokumenty předložit, může mu být vstup na schengenské území odepřen.

V konkrétním případě žalobce pak žalovaný poukázal na údaje k podané žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany v České republice ze dne 25. 4. 2018, v nichž žalobce sdělil, že ze své vlasti vycestoval dne 27. 7. 2017 přes Polskou republiku do Švédského království, kde poté setrval až do jeho vycestování do České republiky, na jejíž území vstoupil dne 15. 4. 2018. Z pobytové historie žalobce v schengenském prostoru je tak zřejmé, že žalobce není státním příslušníkem třetí země, která by na území České republiky byla osvobozena od vízové povinnosti, o které hovoří článek 14 dublinského nařízení. Domáhá – li se pak žalobce užití odst. 2 tohoto článku a na jeho základě určení České republiky jakožto státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu z důvodu jejího podání na zdejší území, pak žalovaný uvádí, že skutečnost, že žalobce zde podal svou žádost o udělení mezinárodní ochrany, nic nemění na podmínkách naplnění kritéria daného článkem 14 dublinského nařízení, neboť i odst. 2 uvedeného článku dopadá pouze na osobu, jež je „*rovněž osvobozena od vízové povinnosti*.“ Toto

však není případ žalobce, jenž na území České republiky pobýval nelegálně. Pouze na okraj pak žalovaný dodává, že Česká republika by dle čl. 14 dublinského nařízení, jehož užití se žalobce svou žalobou domáhá, beztak ani příslušná k posouzení jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany být nemohla a (teoreticky) opět i dle ustanovení čl. 14 odst. 2 by bylo příslušným Švédské království, a to vzhledem k tomu, že žalobce v této zemi, jak již bylo uvedeno výše, podal svou žádost o mezinárodní ochranu. Skutečnost, že žalobce ve Švédském království ve 14. 8. 2017 podal svou žádost o mezinárodní ochranu, by vyloučila příslušnost Polské republiky, která by byla příslušná dle odst. 1 tohoto článku, neboť tato byla první zemí schengenského prostoru, na jejíž území žalobce vstoupil. Žalovaný podpůrně odkázal též na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 1. 2017, č.j. 2 Azs 222/2016 – 24 a také v rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 5. 10. 2017, č.j. 45 Az 15/2017 – 40. Z uvedených důvodů žalovaný navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

VI. Posouzení věci krajským soudem

Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.

Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili svůj výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.

Ze správního spisu krajský soud zjistil, že obsahuje kopii cestovního dokladu Gruzie č. 10AB02851, s platností do 21. 10. 2020 se strojově čitelnými údaji. Z protokolu o pohovoru ze dne 25. 4. 2018 vyplývá, že žalobce ve Švédsku bydlel v táboře a dostával finanční příspěvek 200 EUR měsíčně. Nicméně se tam nemůže vrátit, neboť se s ním ostatní Gruzinci přestali bavit. Žalobce je ženatý a má rodinu (dvě nezletilé děti) v Gruzii. Žalobce je zdrav. Popsal své potíže v Gruzii související s jeho službou v armádě a následným pronásledováním ze strany svého bývalého nadřízeného, proti němuž svědčil u soudu. Podle sdělení švédského úřadu M. ze dne 24. 4. 2018 Švédské království vyjádřilo souhlas s převzetím žalobce ve smyslu čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Dublin III., neboť prvostupňové rozhodnutí o meritorním zamítnutí žádosti bylo napadeno oprávněným prostředkem, přičemž rozhodnutí o němž ještě nenabýlo právní moci. Při seznámení se s podklady pro rozhodnutí žalobce vyjádřil odhodlání se do Švédska nevrátit s tím, že si podá na irském konzulátě žádost o udělení mezinárodní ochrany.

Krajský soud posoudil předmětnou věc ve světle aplikované právní úpravy a relevantní judikatury správních soudů.

Podle čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III upravujícího vstup s osvobozením od vízové povinnosti platí: *„Jestliže státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti vstoupí **na území členského státu, ve kterém je osvobozen od vízové povinnosti**, je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný tento členský stát. Zásada stanovená v odstavci 1 se nepoužije, jestliže státní příslušník třetí země nebo osoba bez státní příslušnosti podá svou žádost o mezinárodní ochranu v **jiném členském státě, ve kterém je rovněž osvobozen od vízové povinnosti**. V tom případě je k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu příslušný poslední jmenovaný členský stát.“*

Seznam zemí, které mají s Evropskou unií sjednaný tzv. bezvízový styk anebo pro jejichž státní příslušníky platí vízová povinnost, je stanoven v nařízení (ES) č. 539/2001, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni. Podle čl. 1 bod 1 a 2 citovaného nařízení platí, že *„Státní příslušníci třetích zemí uvedených na seznamu v příloze I jsou povinni mít při překračování vnějších hranic členských států vízum. Aniž je dotčen čl. 8 odst. 2, jsou státní příslušníci třetích zemí uvedených na seznamu v příloze II osvobozeni od povinnosti uvedené v odstavci 1 pro pobyty, jejichž celková délka nepřekročí **tři měsíce**.“* Novelou tohoto nařízení provedenou nařízením

Evropského parlamentu a Rady EU 2017/372 ze dne 1. 3. 2017 došlo ke změně seznamu zemí, pro něž platí bezvízový styk s EU, a to tak, že byla do tohoto seznamu doplněna Gruzie, ovšem s tím, že „*zrušení vízové povinnosti se vztahuje pouze na držitele biometrických pasů vydaných Gruzii v souladu se standardy Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO).*“

Žalobci je třeba přitakat v tom, že občané Gruzie mají za uvedených podmínek právo cestovat do schengenského prostoru bez víza, ovšem na druhé straně ve shodě se žalovaným krajský soud zdůrazňuje, že se tak musí dít v souladu s dalšími podmínkami pro vstup cizinců do schengenského prostoru, tedy musejí mít platný biometrický cestovní pas a délka jejich vstupu na území schengenského prostoru nesmí překročit 90 dnů (tři měsíce). Jak je zřejmé z pobytové historie žalobce v schengenském prostoru, vycestoval z vlasti na základě bezvízového styku dne 27. 7. 2017 přes Polsko do Švédska a prokázal se cestováním dokladem Gruzie platným do 21. 10. 2020. Teprve poté odcestoval do ČR. Pokud žalobce tedy namítá, že je občanem státu, pro který platí bezvízový styk do schengenského prostoru, je mu třeba přisvědčit pouze ve formálním slova smyslu, tedy v tom směru, že za splnění citovaných podmínek skutečně občané Gruzie mohou vstupovat do schengenského prostoru bez víza. Jinak je ovšem třeba zcela souhlasit se žalovaným, že žalobce sám tyto podmínky nesplňuje, a proto jeho pobyt v schengenském prostoru je nelegální.

Z hlediska aplikace kritérií obsažených v nařízení Dublin III rozhoduje, zda je příslušnost členského státu odvozena od některého ze speciálních kritérií (čl. 4 až 16 nařízení Dublin III), anebo podpůrné kritérium obsažené ve čl. 3 odst. 2 (příslušnost určená podle prvního státu podání žádosti o mezinárodní ochranu). Namítané kritérium obsažené ve čl. 14 odst. 1 pracuje s tím, že pokud cizinec vstoupí na území členského státu, kde nemá vízovou povinnost, vytváří to užší vazbu cizince k území tohoto členského státu, a proto je logické, aby řízení o mezinárodní ochraně vedl tento členský stát. Podle tohoto kritéria by nicméně v případě žalobce bylo skutečně příslušným státem Polsko, které bylo první členskou zemí EU, na jejíž území žalobce vkročil a kde by mu po dobu prvních 90 dnů pobytu svědčilo právo bezvízového pobytu. Pokud se však žalobce dovolává výjimky upravené v čl. 14 odst. 2 nařízení Dublin III., neboť *podal svou žádost o mezinárodní ochranu v jiném členském státě, ve kterém je rovněž osvobozen od vízové povinnosti*, pak je třeba v souladu se žalovaným konstatovat, že tímto členským státem v první řadě nebyla ČR, ale Švédsko. Podle čl. 14 odst. 2 nařízení Dublin III. by tedy bylo možno dovodit příslušnost Švédského království k provedení řízení o udělení mezinárodní ochrany, nikoliv ČR. K témuž výsledku pak vede aplikace kritéria prvního státu, kde byla podána žádost o udělení mezinárodní ochrany (tzn. ve Švédsku).

Žalovanému lze pouze vytknout, že příliš strohou formulací hodnocení dopadu čl. 14 nařízení Dublin III na případ žalobce vytvořil prostor pro konstrukci vypořádávané žalobní námítky, neboť zvolená dikce napadeného rozhodnutí je minimálně zavádějící a nevysvětluje pravou podstatu závěrů žalovaného. Krajský soud však z uvedeného nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí nedovozuje jeho nepřezkoumatelnost, neboť argumentace čl. 14 nařízení Dublin III zazněla ze strany žalobce až v žalobě a žalovaný tedy neměl patřičné důvody v odůvodnění napadeného rozhodnutí svou úvahu o kritériu bezvízového styku náležitě rozvinout, což by ovšem pro budoucí obdobné případy bylo vhodné napravit. Závěry žalovaného o nemožnosti aplikace čl. 14 odst. 1 a 2 nařízení Dublin III s tím, že by byla založena příslušnost ČR k vedení řízení o udělení mezinárodní ochrany se žalobcem, byly věcně správné.

Z judikatury v obdobných případech lze poukázat jak na rozhodovací praxi zdejšího soudu (viz k tomu kupř. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 25. 4. 2018, č.j. 34 Az 1/2018-49), tak i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 1. 2017, č.j. 3 Azs 66/2016 – 21, v němž Nejvyšší správní soud ohledně čl. 14 nařízení Dublin III dospěl k právnímu názoru, že „*Podmínkou aplikace výjimky dle čl. 14 odst. 2 je také podání žádosti o mezinárodní ochranu v jiném členském*

státě (odlišném od členského státu určeného dle odst. 1), ve kterém je žadatel rovněž osvobozen od vízové povinnosti. V daném případě je tedy nutno posoudit otázku existence osvobození stěžovatele od vízové povinnosti v České republice v době, kdy zde požádal o mezinárodní ochranu; podle čl. 7 odst. 2 nařízení je totiž rozhodný stav v době podání první žádosti o mezinárodní ochranu. ...Z uvedeného tedy vyplývá, že pro posouzení osvobození od vízové povinnosti na území členských států je rozhodné zohlednit nejenom skutečnost, o jakého státního příslušníka třetí země jde, ale také je třeba určit celkovou dobu jeho pobytu ve všech členských státech.“ Z těchto právních názorů krajský soud vycházel i v posuzované věci a zcela potvrzuje jeho závěr o nedůvodnosti žaloby. Žalovaný uzavřel za daných podmínek zcela správně, že příslušným státem k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu je Švédské království, které také přijetí žalobce zpět akceptovalo.

VII. Závěr a náklady řízení

Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku. Zároveň krajský soud obiter dictum dodává, že ke zpětvzetí žaloby, které soud obdržel dne 23. 7. 2018 až poté, co vyhlásil rozsudek formou zkráceného znění na úřední desce, již nemohl přihlížet.

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, protože se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 13. července 2018

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:
K. M.